

feiten
en
meningen
uit
de
media-
wereld

chris fransen
en
peter minten

Verschillende **BELGISCHE KRANTEN** hebben onlangs **INITIATIEVEN** aangekondigd **OM MEER RECLAME AAN TE TREKKEN**: zo hebben zeven dagbladen hun reclamewerving gebundeld in de rege **Full Page**, zo start **Roularta** samen met een aantal kranten het blad **Talent** en zo zal de **Vlaamse Uitgeversmaatschappij (VUM)** vanaf februari 1993 wekelijks een kleurenmagazine op de markt brengen.

De **RECLAMEREGIE FULL PAGE** zal de nationale campagnes werven voor de kranten van de groep **Rossel**, de groep **Vers l'Avenir**, de **Persgroep** en de **Gazet van Antwerpen**. De dekking van de kranten van deze groepen bedraagt in **Franstalig België** ongeveer 80 procent, in **Vlaanderen** iets meer dan 50 procent. **Serge De Schrijver**, directeur-generaal van **Full Page**, wil van de coöperatieve vennootschap de belangrijkste schakel maken tussen de nationale dagbladpers en de reclamesector. Bovendien wil hij het imago van de kranten verbeteren. De omzet van **Full Page** wordt geschat op 2,4 miljard **BEF**.

Het **NIEUWE BLAD TALENT** is een initiatief van **Roularta**, **La Libre Belgique**, **L'Echo** en **De Financieel Economische Tijd**. Het blad zal gespecialiseerd zijn in 'human resources management', en mikt voor zijn reclamewerving op de markt van de personeelsadvertenties. Het gratis

blad zal een wekelijkse bijlage zijn bij Knack, Trends, Trends/Tendences, Le Vif/L'Express en de deelnemende dagbladen.

Vanaf februari 1993 wil de Vlaamse Uitgeversmaatschappij een WEKELIJKS KLEURENMA-GAZINE op de markt brengen, dat 's vrijdags als bijlage bij de krant De Standaard zou worden gevoegd. De beoogde advertentiemarkt zou dezelfde zijn als die van Knack en Trends.

*

De VLAAMSE REGERING is principieel bereid de komende 5 jaar 1,250 miljard BEF bijkomende STEUN te geven aan de VLAAMSE PERS. Het overleg van minister-president Luc Van den Brande (CVP) met de uitgevers, de journalisten en het nieuwsagentschap Belga leverde zes concrete voorstellen op: 1) een uitbreiding van de expansiesteun naar distributie-investeringen en een verhoging van 12 naar 15 procent (54 miljoen/jaar extra), 2) overheidscampagnes in de pers (140 miljoen/jaar), 3) een samenwerking tussen Belga en de overheid (16 miljoen/jaar), 4) de oprichting van een Stichting van de Vlaamse pers, vooral ter bevordering van de leescultuur (2 miljoen/jaar), 5) de oprichting van een Bedrijfsfonds voor de opleiding van journalisten (35 miljoen/jaar) en 6) de ondersteuning van de Braillekrant (2 miljoen/jaar).

Naast deze bijkomende steun kan de Vlaamse pers - naast de indirecte steun die in de miljarden loopt - nog rekenen op de bestaande expansiesteun (60 miljoen/jaar) en de selectieve directe steun (36 miljoen/jaar).

Met de steun beoogt de Vlaamse regering een betere communicatie met het publiek en het behoud van de democratische opiniestromingen.

*

Op 1 december STAPTE HOOFDREDACTEUR PIET PI-RYNS OP bij de krant DE MORGEN. Samen met hem verlieten ook plaatsvervangend hoofdredacteur Roger Kesteloot en commentaarschrijvers Hans Muys en Jan Lippens de redactie. De 4 vertrokken omdat ze van Christian Van Thillo, directeur-generaal van de Persgroep, geen garantie kregen dat de krant na 10 uur 's avonds gedrukt kan worden.

In januari 1993 werd Walter De Bock benoemd tot interim-hoofdredacteur.

*

Sinds 15 december verschijnt in Vlaanderen DE BRAILLE-KRANT, EEN DAGBLAD VOOR BLINDEN. Het gaat om een initiatief van de vzw De Braillekrant, die in 1990 werd opgericht door Hervé Eeckman, zelf een blinde.

De krant komt tot stand in samenwerking met de Vlaamse Uitgeversmaatschappij (VUM) en bevat voorlopig 30 grootbedrukte pagina's, gevuld met een selectie van artikels uit De Standaard. Het blad telt tot nog toe ongeveer 40 abonnees, maar men hoopt in de toekomst dit aantal te verhogen tot 150 à 200.

*

Op 1 januari 1993 werd het HOOFDREDACTEURSCHAP van HET VOLK overgedragen aan KAREL ANTHIERENS, die voordien hoofdredacteur was van Panorama/De Post. Daar is nu Lex Molenaar voorlopig waarnemend hoofdredacteur.

De aanstelling van de nieuwe hoofdredacteur kadert in de politiek van de bedrijfsleiding om de krant een nieuw profiel te geven. We willen een lezersgerichte, populaire vakbekwame krant op de markt brengen, aldus directeur Korntheuer.

De herprofilering van de krant kadert in een herstructurering van de NV Het Volk. De oorspronkelijke plannen van de bedrijfsleiding vielen bij de werknemers niet in goede aarde, maar uiteindelijk werd er toch een sociaal akkoord goedgekeurd. Dat voorziet dat er 69 werknemers met brugpensioen gaan, 19 krijgen de kans zich te herscholen en 27 personeelsleden worden afgedankt.

*

Het REGIONALE TELEVISIE-STATION RTVL (Leuven) startte op 9 oktober 1992 met haar uitzendingen. Daarmee is RTVL het tweede regionale station dat in Vlaanderen operationeel werd. In 1988 was AVS (Eeklo) al beginnen uit te zenden. De twee overige stations met EEN ZENDVERGUNNING OP ZAK, ATV (Antwerpen) en WTV Zuid (voorheen RTVO) (Kortrijk), willen vanaf begin 1993 met een programma op het kabelnet.

De dossiers van de KANDIDATEN voor een zendvergunning voor de overige 7 zendgebieden in Vlaanderen moesten voor 30 november op het kabinet van cultuurminister Weckx zijn beland. Alle dossiers worden nu voor advies naar de Mediaraad verzonden. Indien meerdere dossiers voor dezelfde streek volgens de Mediaraad aan de voorwaarden voldoen, moet cultuurminister Weckx de knoop doorhakken.

*

De betaaltelevisiezender FILMNET werd op 1 december 1992 omgedoopt tot FILMNET+. De naamsverandering gaat gepaard met een diversificatie van het programma-aanbod. Daar waar het oude FILMNET uitsluitend en de klok rond speelfilms uitzond, wil FILMNET+ nu ook sport- en kinderprogramma's,

documentaires en concerten programmeren. Films blijven echter een belangrijke program-mabrok. De extra-investeringen wil het net enkel bekostigen door een verhoopte verhoging van het aantal abonnees. FILM-NET+ zendt geen reclame uit.

Met de koerswijziging wil FILM-NET+ zich in Vlaanderen steviger verankeren, en naast de BRTN en VTM, een derde vol-waardig tv-station uitbouwen.

De groep achter FILMNET+ zou overwegen om over enkele maanden een tweede betaalzender op te richten: FILMNET MO-VIE. Deze laatste zender zou dan de programmering van het oude FILMNET weer opnemen.

In welke mate de groep achter FILMNET voor de toekomst samenwerkingsambities koestert met het Franse betaalnet Canal+ (dat 10 % van de Film-net-aandelen bezit), is voorlopig nog onduidelijk.

*

Sinds 5 december 1992 heeft Vlaanderen zijn eerste operationele televisiezender die enkel gericht is op een specifieke KIJ-KERSDOELGROEP. KINDER-ATELIER zendt elke zaterdag van 12.00 u tot 14.00 u een programma uit dat speciaal bedoeld is voor, en voornamelijk gemaakt wordt door kinderen tot 14 jaar. De zender huurt haar zendtijd voor 9 miljoen BEF per jaar op het tweede net van de

openbare omroep BRTN. Het is de eerste maal in haar geschiedenis dat de BRTN tegen betaling zendtijd verhuurt aan een privé-produktiehuis.

KINDERATELIER is de zender van het Antwerpse produktiehuis ATELIER 5, van de vroegere BRTN-regisseur Guido Staes. Guido Staes stelt dat, zoals hij het nogal hoogdravend uitdrukt, met het programma 'de ontplooiing van de jonge persoonlijkheid' wordt beoogd. Waarden als goedheid, solidariteit en schoonheid zouden in de programma's aan bod komen. In de programmatie van KINDERATELIER is er geen plaats voor geweld of sex. Een Raad van Advies onder voorzitterschap van de vroegere BRTN-directeur-generaal-televisie Bert Hermans ziet onder meer toe op de naleving van deze principes.

De zender wil zijn inkomsten volledig uit sponsoring halen. Er wordt geen reclame uitgezonden. Voorlopig ontbreekt het al-lesszins niet aan grote sponsors.

*

Bij de Vlaamse Mediaraad ligt ondertussen reeds een aanvraag tot zendmachtiging van een tweede DOELGROEPEN-TV. Johan Van Heddegem (directeur AV dienst KULeuven), Hugo De Greef (Kaaltheater) en Claude Blondeel (BRTN) hebben in samenspraak met de

kunstorganisaties dansgroep Rosas, Kaaithheater, Festival van Vlaanderen, de Singel en de Vereniging voor Tentoonstellingen, KUNSTKANAAL VLAANDEREN opgericht. De initiatiefnemers willen hun zender vanaf de tweede helft van 1993 vier tot 6 uur per week op het hele Vlaamse kabelnet met uitsluitend culturele programma's.

KUNSTKANAAL VLAANDEREN wil niet zelf fungeren als productiehuis, maar wil haar programma's elders aankopen. Het kanaal wil haar aankooppolitiek vooral toespitsen op die kunstzinnige programma's die omwille van hun specifieke karakter bij de openbare omroep geen kans krijgen. KUNSTKANAAL VLAANDEREN wil dus geen concurrent zijn voor de openbare omroep, maar wil zich slechts richten tot de enkele tienduizenden potentiële kijkers die in haar specifieke programmering geïnteresseerd zijn. De zender wil de hele operatie bekostigen met sponsorgeld en zal geen reclame uitzenden.

*

De RAAD VAN BESTUUR van VTM heeft begin december 1992 KAREL HUYSMANS gekozen tot NIEUWE VOORZITTER. Huysmans volgt Jan Merckx op, die in augustus overleed. Merckx hoorde tot het selecte groepje grondleggers van de commerciële omroep. Ondervoorzitter

Romain Van Tongerlo (van de Gazet van Antwerpen), die sinds de dood van Merckx ook waarnemend voorzitter was van VTM, behoudt zijn functie.

Karel Huysmans is directeur-voorzitter van de Tijdschriften Uitgeversmaatschappij (TUM), die onder meer Flair en Panorama/De Post uitgeeft. De TUM is een dochter van de Verenigde Nederlandse Uitgevers (VNU), die op haar beurt dan weer één van de belangrijkste aandeelhouders van de Luxemburgse commerciële zender RTL4 is. RTL4 heeft nooit onder stoelen of banken gestoken dat het interesse heeft om ook in Vlaanderen uit te zenden. Gezien de vernietigende uitspraak van het Europees Hof van Justitie over het Vlaamse kabeldecreet, wordt de kans dat RTL4 straks op het Vlaamse kabelnet zit reëel (cf. verder). Vraag is welke houding de VNU en TUM-baas Huysmans zullen aannemen als in de toekomst VTM en RTL4 met elkaar in de clinch gaan om de gunst van de Vlaamse kijker en adverteerder.

*

Op 11 december 1992 had op uitnodiging van cultuurminister Weckx een eerste ONTMOETING plaats tussen BRTN-topman Cas Goossens en VTM-topman Leo Neels met het oog op het sluiten van een PAX MEDIA. Cultuurminister Weckx hoopt de

openbare en de commerciële omroep voor een reeks gesprekken rond de tafel te krijgen om een MODEL uit te werken waarbij beide omroepen 'op een constructieve wijze hun taak binnen het Vlaamse medialandschap kunnen uitvoeren. In het licht van de Europese eenheidsmarkt', aldus Weckx, 'hebben beide omroepen er alle belang bij samen te werken in plaats van mekaar te bekampen'. Weckx hoopt dat de gesprekken in het voorjaar van 1993 kunnen uitmonden in een CONTRACT tussen de Vlaamse overheid, de BRTN en VTM.

De cultuurminister kan in ieder geval rekenen op de goodwill van BRTN-VOORZITSTER Els Witte, die op 5 januari 1993 in haar nieuwjaarstoespraak tot haar personeel de hoop uitsprak 'dat in 1993 een einde komt aan die onzinnige en opgefokte burenruzies tussen de commerciële en de publieke omroep in Vlaanderen'.

*

Op diezelfde NIEUWJAARSTOESPRAAK hamerde administrateur-generaal Cas Goossens op de noodzaak voor de BRTN om te kiezen voor KWALITEIT. Volgens Cas Goossens moet de BRTN er een hoofdprioriteit van maken om in 1993 voor het gehele land de meest betrouwbare bron van informatie te zijn, en moet de zender als Vlaamse

norm kunnen gelden voor wat stijl en taal betreft. Goossens betoogt dat ook 'stijlvolle ontspanningsprogramma's in een taal die model kan staan, ongetwijfeld een culturele meerwaarde betekenen'.

*

In december 1992 werd eerst in de Mediacommissie van de Vlaamse Raad, en daarna in het Raadsplenum het BRTN-MEERJARENPLAN 1993-1997 goedgekeurd.

Het BRTN-decreet van 1991 stipuleert dat de openbare omroep jaarlijks een meerjarenplan moet voorleggen voor de erop volgende 5 jaar. Dit meerjarenplan moet dan elk jaar worden geëvalueerd in de Vlaamse Raad.

De goedkeuring van dit eerste meerjarenplan heeft omwille van zijn financiële lulk heel wat voeten in de aarde gehad. Op 28 april 1992 werd het oorspronkelijke voorstel van de BRTN (dat toen nog MEERJARENPLAN '92-'96 heette) in de Mediacommissie door de CVP verworpen, omdat de uitgavenprognose gebaseerd was op een omroepindex, die sterker stijgt dan de index van de consumptieprijsen, en omdat de BRTN geld wilde halen uit commerciële sponsoring.

Het uiteindelijk goedgekeurde meerjarenplan wordt financieel in evenwicht ingediend. Aan

Inkomstenzijde wordt er rekening gehouden met de nieuwe berekening van de dotatie, zoals die in juli 1992 bij decreet werd goedgekeurd. Voor 1993 verwacht de BRTN 8,5 miljard BEF inkomsten. In dat bedrag is ongeveer 7 miljard BEF dotatie van de Vlaamse Gemeenschap inbegrepen. De BRTN hoopt dat de dotatie tegen 1996 zal verhoogd zijn tot ongeveer 8 miljard BEF. De totale inkomsten zouden in dat jaar een kleine 10 miljard BEF moeten bedragen.

*

De RAAD VOOR LOKALE RADIO'S heeft in oktober 1992 cultuurminister Weckx opnieuw gevraagd de zendvergunning van vijf voormalige CONTACT-RADIO'S in te trekken. De Raad beschuldigt de radiozenders van decretaal verboden 'ketenvorming'. Als Weckx het advies volgt, gaan de uitzendvergunningen van de betrokken radio's uit Geel, Diest, Tienen, Vilvoorde en Mechelen onherroepelijk verloren. De frequenties die dan vrijkomen, kunnen niet meer worden vrijgegeven.

De cultuurminister heeft in een eerste REACTIE aangekondigd voortaan strenger toe te zien op de naleving van het decreet Van Rompuy uit 1990. Zo wil hij ketenvorming en commerciële bindingen inderdaad harder bestrijden, en wil hij de zogenaamde computerradio's aan-

pakken.

De minister bereidt verder een technisch decreet voor, ter vervanging van het nationale KB-Willockx, waarin o.m. de problematiek van de zendvergunningen en de uitzendnormen (opnieuw) zal worden gereguleerd. Met dat nieuwe decreet in de hand wil de minister in de toekomst de naleving van de uitzendnormen strenger controleren.

*

In december 1992 liet de VLAAMSE FEDERATIE VAN LOKALE RADIO'S, waarbij zowat 200 van de 360 erkende lokale radio's zijn aangesloten, weten dat zij zich ONGERUST maakt over een aantal recente ontwikkelingen. Zo wijst de Vlaamse Federatie erop dat de RAAD VOOR LOKALE RADIO'S in haar advies aan cultuurminister Weckx liefst zestien lokale radio's administratieve fouten aanwrijft. Verder vreest de Vlaamse Federatie dat de onlangs gestarte gesprekken tussen BRTN en VTM over mediavrede ook wel eens de geboorte zouden kunnen inluiden van een nieuw privé landelijk radiostation dat met reclamegelden zou worden gefinancierd. Tenslotte wijst de Vlaamse Federatie erop dat de NATIONALE DIENST VOOR DE CONTROLE VAN HET SPECTRUM in een brief aan alle radiostations

liet weten vanaf 15 december 1992 weer controlerend en sanctionerend op te zullen treden. De Vlaamse Federatie pleit ervoor om duidelijkheid te scheppen omtrent de technische regulering van de lokale radiosector, en wil dat het voorstel tot decreet voor het technische luik van de private radio zo snel mogelijk ingediend en besproken wordt in de Vlaamse Raad.

*

Het EUROPEES HOF VAN JUSTITIE KRAAKT in haar arrest van 16 december 1992 vier bepalingen uit het Vlaamse kabeldecreet (en het uitvoeringsbesluit van 11 mei 1988). Het Hof noemt als onverenigbaar met het EG-recht: de bepaling dat omroepen van andere EG-lidstaten verplicht zijn om in de taal van het land van herkomst uit te zenden indien zij op de Vlaamse kabel willen; de bepaling dat de Vlaamse regering toestemming moet verlenen voor het doorgeven van televisieprogramma's uit andere lidstaten; de bepaling dat 51 % van de aandelen van VTM in handen moeten zijn van uitgevers van Nederlandstalige kranten en weekbladen; en de voorwaarden inzake het aandeel eigen culturele produkties voor de Vlaamse niet-openbare omroepen.

Het arrest komt niet onverwacht. In maart 1990 had de EG-Com-

missie reeds dezelfde bezwaren geopperd. Daarop liet de Vlaamse regering aan de EG-Commissie weten dat zij bereid was in te binden voor wat de voorafgaande toestemming, de 51 % regeling en het aandeel eigen culturele produkties betreft. Momenteel ligt een ontwerp van decreet voor op de culturele erkenning van de kabel, waarin de betreffende bepalingen conform de EG-wetgeving worden gewijzigd.

De Vlaamse regering heeft haar taalvoorwaarde echter altijd willen handhaven om het reclame-monopolie van VTM in Vlaanderen te beschermen, maar ziet zich door het arrest van het Hof nu verplicht ook op dit belangrijke punt in te binden. Een wijziging van het kabeldecreet op dit punt leidt meteen tot het opengooien van het Vlaamse kabelnet voor een zender als het Nederlandstalige Luxemburgse RTL4, een zender waarvan de concurrentie door VTM gevreesd wordt. RTL4 heeft aangekondigd dat ze de nieuwe situatie eerst rustig wil bekijken.

*

De RAAD VOOR DE RECLAME IS NIET TE SPREKEN over het geplande VERBOD OP TABAKS-RECLAME. Het ontwerp van Koninklijk Besluit van minister van volksgezondheid Onkelinx gaat volgens de Raad in tegen de vrijheid van communicatie en

leidt tot willekeurig ingrijpen van de staat. Voorzitter Willemarck van de Raad begrijpt niet waarom reclame verboden wordt voor een produkt dat vrij in de handel is. Verder waarschuwt de Raad voor het zogenaamde 'domino'-effect, dat tot gevolg heeft dat ook reclame voor andere produkten in de toekomst verboden zal worden. Een ander argument tegen het totale verbod op tabaksreclame is het wegvallen van inkomsten voor de pers. De Raad heeft aan haar ongenoegen uiting gegeven door het voeren van een campagne onder het motto 'Denk, voor de staat voor u denkt'. Het ging in totaal om 5 verschillende advertenties, die door de media gratis werden opgenomen.

De Raad vindt dat de overheid zich niet moet bezighouden met het verbieden van reclame, maar wel iets moet doen aan de opvoeding van de consument. Zo stelt Willemarck onder meer voor om een deel van de accijnsopbrengsten te besteden aan anti-tabakscampagnes.

*

Ook een mogelijk EUROPEES VERBOD OP TABAKSRECLAME ligt ONDER SPERVUUR. Zo stellen de DUITSE UITGEVERS dat de EG het verbod op tabaksreclame, dat al van kracht is in Italië, Portugal en Frankrijk, niet mag veralgemenen naar alle lid-

staten. De Europese Commissie wil het verbod doen gelden in alle lidstaten, omdat de huidige situatie concurrentievervalsing zou werken. Maar van concurrentievervalsing kan er geen sprake zijn, want de tabaksproducenten in de genoemde landen kunnen hun produkten evenzeer in andere landen verkopen, aldus de Duitse uitgevers. Die baseren zich bij hun uitspraken op een onderzoek naar de wettelijke basis van een Europees verbod op tabaksreclame, dat uitgevoerd werd door twee Duitse professoren in de rechten. Het verbod is alleen te aanvaarden vanuit het standpunt van de volksgezondheid, en dat is iets waarover de staten zelf moeten beslissen, zo zeggen de uitgevers nog.